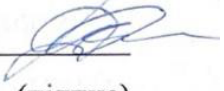
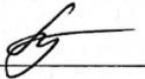

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра міжнародних економічних відносин

РЕФЕРАТ
кваліфікаційної роботи
на здобуття освітнього ступеня бакалавра
зі спеціальності 292 Міжнародні економічні відносини
за освітньою програмою
«Міжнародні економічні відносини»

на тему: **«МІЖНАРОДНА ЕКОНОМІЧНА БЕЗПЕКА УКРАЇНИ В
УМОВАХ ГЛОБАЛЬНИХ ВИКЛИКІВ»**

Виконавець:
студентка 43 групи ФМЕ
Дьяченко Ольга Олексіївна
(підпис)

Науковий керівник:
Ст. викладач кафедри МЕВ
Гусенко Ольга Сергіївна
(підпис)

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА РОБОТИ

Актуальність кваліфікаційної роботи. Одним із ключових аспектів сучасного розвитку України є забезпечення її економічної безпеки в умовах глобальних викликів. З огляду на нестабільну міжнародну ситуацію, наслідки світових економічних криз, пандемію COVID-19, а також зростання геополітичних ризиків, питання міжнародної економічної безпеки набуває особливого значення для України. Ці чинники негативно впливають на економічну стабільність держави, її здатність забезпечувати стійкий розвиток і підтримувати конкурентоспроможність у світовій економіці.

У контексті глобалізації та інтеграції України до світових економічних процесів, її економічна безпека залежить не лише від внутрішніх чинників, а й від здатності реагувати на зовнішні загрози. Це включає ризики, пов'язані зі світовою енергетичною безпекою, фінансовими кризами, змінами в міжнародній торгівлі та екологічними викликами. Дослідження міжнародної економічної безпеки України є важливим для формування стратегії розвитку країни в умовах нестабільного геополітичного середовища.

Мета і задачі дослідження. Метою даної роботи є аналіз міжнародної економічної безпеки України в умовах глобальних викликів та розробка рекомендацій щодо підвищення стійкості економіки країни до зовнішніх ризиків.

Відповідно до мети дослідження були поставлені та вирішені наступні задачі:

- розглянути теоретичні аспекти міжнародної економічної безпеки та її значення для України;
- проаналізувати вплив світової економічної кризи на економічну безпеку України;
- визначити роль пандемії COVID-19 у формуванні сучасних економічних загроз;
- дослідити геополітичні ризики та їх вплив на економічну безпеку України;
- розробити стратегію підвищення міжнародної економічної безпеки України;

- визначити напрями посилення ролі міжнародної співпраці для економічної безпеки України;
- визначити перспективи інтеграції України в міжнародні економічні процеси.

Об'єктом дослідження даної роботи є сучасний стан міжнародної економічної безпеки України в умовах глобальних викликів.

Предметом дослідження є сукупність теоретико-методичних та організаційно-економічних рішень щодо забезпечення міжнародної економічної безпеки держави в умовах глобальних викликів.

Методи дослідження. У процесі написання роботи використано такі методи дослідження: теоретичного узагальнення, системного аналізу, порівняльного аналізу, статистичні та економіко-математичні методи.

Інформаційною базою дослідження є законодавчі та нормативно-правові акти України, статистичні дані Державної служби статистики України, аналітичні матеріали міжнародних організацій, наукові публікації, а також результати власних досліджень автора.

Публікації та апробація результатів дослідження. За результатами виконання кваліфікаційної роботи опубліковано тези Дьяченко О. Вплив світової економічної кризи на економічну безпеку України. Збірник наукових робіт за підсумками студентської дистанційної науково-практичної конференції «Минуле. Сучасне. Майбутнє». Випуск 15. Одеса: ОНЕУ. 2025. С. 14-16.

Структура роботи. Кваліфікаційна робота складається зі вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел та додатків. Загальний обсяг роботи становить 95 сторінок з додатками. Робота містить 16 таблиць та 31 рисунок.

ОСНОВНИЙ ЗМІСТ РОБОТИ

У першому розділі «ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ МІЖНАРОДНОЇ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ УКРАЇНИ» розглянуто сутність та ключові аспекти міжнародної економічної безпеки; визначено основні підходи до оцінки економічної

безпеки держави; досліджено фактори, що впливають на міжнародну економічну безпеку України в умовах сучасної геополітичної ситуації.

У другому розділі «АНАЛІЗ ГЛОБАЛЬНИХ ВИКЛИКІВ ДЛЯ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ УКРАЇНИ» проведено аналіз сучасних викликів, таких як світова економічна криза, пандемія COVID-19, зміни в міжнародній торгівлі та енергетичній безпеці, що впливають на економічну безпеку України. Визначено ключові ризики та можливості для покращення міжнародної економічної безпеки країни.

У третьому розділі «ПЕРСПЕКТИВИ ТА СТРАТЕГІЇ ПІДВИЩЕННЯ МІЖНАРОДНОЇ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ УКРАЇНИ» досліджено перспективи розвитку міжнародної економічної безпеки України в умовах глобалізації та зроблено пропозиції щодо впровадження стратегій, спрямованих на підвищення економічної стійкості та інтеграції в міжнародні економічні процеси.

ВИСНОВКИ

У першому розділі досліджено основні теоретичні засади міжнародної економічної безпеки, які є фундаментом для подальшого аналізу сучасних викликів та загроз для України. На основі аналізу літератури було визначено, що міжнародна економічна безпека — це комплексне поняття, яке охоплює здатність держави забезпечувати стійкий розвиток економіки, захищати свої національні економічні інтереси та ефективно протистояти зовнішнім і внутрішнім загрозам в умовах глобальних викликів.

Одним із ключових аспектів економічної безпеки є здатність держави підтримувати макроекономічну стабільність за допомогою ефективного управління фінансовими ресурсами, зниження залежності від зовнішніх ринків і енергетичної безпеки. Аналіз кількісних та якісних показників економічної безпеки виявив, що ці чинники визначають стійкість економіки до кризових явищ.

У дослідженні було підкреслено важливість політичної та соціальної стабільності для забезпечення економічної безпеки. Ефективне управління державними інститутами, боротьба з корупцією, а також забезпечення правової справедливості є критичними елементами, що впливають на інвестиційний клімат і загальну економічну стабільність країни. Розвинена інфраструктура та впровадження сучасних технологій підвищують рівень конкурентоспроможності України на міжнародних ринках.

Також були розглянуті основні фактори, що впливають на міжнародну економічну безпеку України. До них належать як внутрішні чинники (економічна структура, фінансова система, інноваційний рівень та енергетична залежність), так і зовнішні фактори (глобальні економічні процеси, геополітичні ризики, зовнішньоекономічна діяльність та міжнародна співпраця). Важливим висновком є те, що взаємодія цих факторів суттєво впливає на економічну безпеку країни, що вимагає комплексного підходу до їхнього управління.

Таким чином, перший розділ заклав теоретичну основу для розуміння сутності міжнародної економічної безпеки України та окреслив основні фактори, що впливають на її забезпечення. Це створює необхідну базу для подальшого аналізу сучасних загроз і розробки рекомендацій для зміцнення економічної стійкості України в умовах глобальних викликів.

У другому розділі досліджено основні зовнішні виклики та загрози, які впливають на міжнародну економічну безпеку України. Зокрема, було проаналізовано вплив світових економічних криз, пандемії COVID-19 та геополітичних ризиків на національну економіку.

Світова економічна криза 2008 року та пандемія COVID-19 продемонстрували вразливість економіки України до глобальних потрясінь. Економічні спади, викликані цими кризами, призвели до скорочення ВВП, зниження експорту та падіння внутрішнього попиту. Крім того, пандемія посилила соціально-економічні проблеми, зокрема через зростання безробіття та скорочення виробничої діяльності. Українська економіка, яка значною мірою залежить від зовнішніх ринків, зіткнулася

з серйозними викликами через закриття кордонів, порушення ланцюгів постачання та зниження світового попиту на продукцію.

Важливим фактором у формуванні сучасних загроз для економічної безпеки України стали геополітичні ризики, спричинені анексією Криму та конфліктом на сході країни. Військова агресія Росії не лише спричинила втрату промислово розвинених територій і суттєве зниження виробничого потенціалу, але й змусила уряд України перенаправити значні ресурси на оборону, що посилює тиск на державний бюджет. Цей конфлікт також призвів до скорочення інвестицій, втрати міжнародних ринків і зниження торговельної активності.

Міжнародні санкції, запроваджені проти Росії після анексії Криму, відіграли важливу роль у зміні економічних відносин між Україною та Росією. Санкції суттєво обмежили можливості для торгівлі та інвестицій, змусивши Україну шукати нові ринки збуту та джерела енергоресурсів. Підтримка з боку Європейського Союзу, США та інших міжнародних партнерів допомогла стабілізувати економіку України та сприяла її інтеграції в західні економічні структури.

Отже, основними висновками розділу є те, що економічна безпека України перебуває під постійним впливом зовнішніх кризових явищ та геополітичних ризиків. Для зміцнення економічної стабільності необхідно продовжувати диверсифікацію економіки, зменшувати залежність від зовнішніх ринків і енергоресурсів, а також посилювати міжнародну співпрацю для подолання викликів, що стоять перед державою в умовах глобальних загроз.

У третьому розділі було розглянуто ключові стратегії та перспективи для зміцнення економічної безпеки України через інтеграцію в міжнародні економічні процеси, залучення іноземних інвестицій та розвиток стратегічних секторів економіки.

Підвищення енергетичної безпеки є одним із пріоритетних напрямів для України, що забезпечує стійкість національної економіки. Стратегія диверсифікації джерел енергоресурсів, розвиток відновлюваних джерел енергії та енергоефективних технологій є важливими кроками на шляху до зменшення залежності від зовнішніх постачальників енергії, особливо від Росії. Інвестиції в

модернізацію інфраструктури та впровадження інноваційних проектів у цій сфері дозволять забезпечити стабільне постачання енергії та підвищити конкурентоспроможність економіки України.

Міжнародна співпраця є ключовим фактором для економічної безпеки України. Участь у міжнародних фінансових інституціях, таких як МВФ, Світовий банк і ЄБРР, сприяє отриманню фінансової та технічної допомоги, необхідної для реалізації структурних реформ і розвитку критично важливих секторів. Співпраця з Європейським Союзом через Угоду про асоціацію та зону вільної торгівлі (DCFTA) відкриває для України доступ до нових ринків і можливості для інтеграції в європейську економіку, а також забезпечує підтримку у проведенні реформ в сферах енергетики, боротьби з корупцією та розвитку державного управління.

Залучення іноземних інвестицій є необхідним для стимулювання економічного зростання та модернізації національної економіки. Інвестори зацікавлені в таких галузях, як енергетика, відновлювані джерела енергії, інфраструктура та ІТ. Для досягнення успіху в залученні ПІІ Україна має створити сприятливий інвестиційний клімат, що включає реформи податкової системи, спрощення адміністративних процедур і створення механізмів захисту прав інвесторів. Створення прозорого бізнес-середовища також сприятиме покращенню позицій України у міжнародних рейтингах конкурентоспроможності.

Інтеграція України в міжнародні економічні процеси передбачає розвиток експортного потенціалу та пошук нових ринків збуту для українських товарів і послуг, зокрема в країнах Азії, Африки та Латинської Америки. Україна має можливості для посилення своєї ролі у міжнародній торгівлі, використовуючи механізми Світової організації торгівлі (СОТ) та інших міжнародних інституцій для захисту своїх інтересів на світовій арені.

Економічна безпека України значною мірою залежить від успішної реалізації стратегій, спрямованих на інтеграцію у світову економіку, залучення іноземних інвестицій та зміцнення ключових секторів економіки. Інтеграція до міжнародних ринків, розвиток енергетичної та інфраструктурної безпеки, а також створення

сприятливого бізнес-середовища є основними умовами для забезпечення стійкого економічного зростання та національної стабільності.

АНОТАЦІЯ

Дьяченко О. О. Міжнародна економічна безпека України в умовах глобальних викликів.

Кваліфікаційна робота на здобуття освітнього ступеня бакалавр зі спеціальності 292 «Міжнародні економічні відносини» за освітньою програмою «Міжнародні економічні відносини». – Одеський національний економічний університет. – Одеса, 2025 р.

Бакалаврська робота складається з трьох розділів. Об'єктом дослідження є сучасний стан міжнародної економічної безпеки України в умовах глобальних викликів.

У роботі розглянуто сутність та ключові аспекти міжнародної економічної безпеки; визначено основні підходи до оцінки економічної безпеки держави; досліджено фактори, що впливають на міжнародну економічну безпеку України в умовах сучасної геополітичної ситуації.

Проведено аналіз сучасних викликів, таких як світова економічна криза, пандемія COVID-19, зміни в міжнародній торгівлі та енергетичній безпеці, що впливають на економічну безпеку України. Визначено ключові ризики та можливості для покращення міжнародної економічної безпеки країни.

Досліджено перспективи розвитку міжнародної економічної безпеки України в умовах глобалізації та зроблено пропозиції щодо впровадження стратегій, спрямованих на підвищення економічної стійкості та інтеграції в міжнародні економічні процеси.

Ключові слова: міжнародна економічна безпека, глобальні виклики, економічна стабільність, Україна, міжнародна економіка, геополітична ситуація, ризики, світова економічна криза, енергетична безпека, міжнародна торгівля, економічна стійкість, інтеграція.

ANNOTATION

Diachenko Olha. International economic security of Ukraine in conditions of global challenges.

Qualification work for obtaining a bachelor's degree in specialty 292 "International Economic Relations" under the educational program "International Economic Relations". – Odesa National University of Economics. – Odesa, 2025

The bachelor's thesis consists of three sections. The object of the study is the process of forming the international economic security of the state.

The work examines the essence and key aspects of international economic security; identifies the main approaches to assessing the economic security of the state; investigates the factors that affect the international economic security of Ukraine in the current geopolitical situation.

An analysis of modern challenges, such as the global economic crisis, the COVID-19 pandemic, changes in international trade and energy security, affecting the economic security of Ukraine, is conducted. Key risks and opportunities for improving the country's international economic security are identified.

The prospects for the development of Ukraine's international economic security in the context of globalization are investigated and proposals are made for the implementation of strategies aimed at increasing economic stability and integration into international economic processes.

Key words: international economic security, global challenges, economic stability, Ukraine, international economy, geopolitical situation, risks, world economic crisis, energy security, international trade, economic stability, integration.